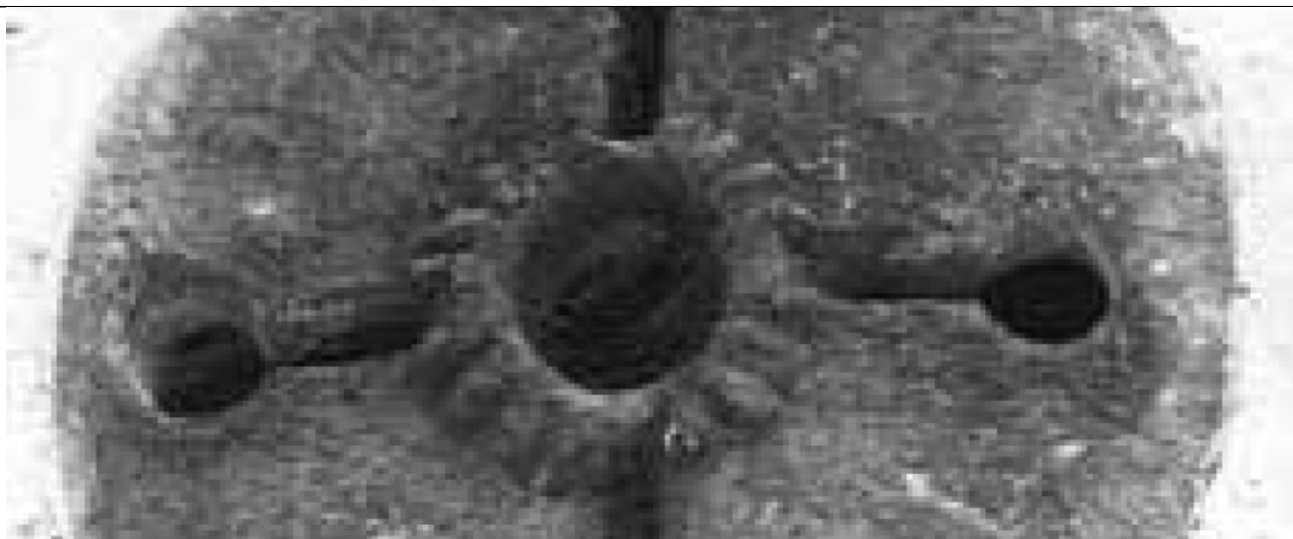

Az ég rózsája volt

2009 június 22. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Nem tudom megmagyarázni tegnap hajnali korai ébredésem okát, s azt sem, hogy félálomban miért jelent meg előttem egy különös középkori templom kerek ablakának a képe. Azt viszont tudtam, hogy két évtizede Csíkmenaságon láttam, s azt is, hogy hozzá hasonlót azóta sem sehol. Lassan megértettem az okok egy részét. Először nap beszélnem kellett az ismert és ismeretlen jelképekről, s szóltam a keresztről is mint a legismertebb, legelterjedtebb, sok változatban él és eltérő jelentéseket hordozó jelről is. Annak előtte pedig a kalászról, a kenyérről és a kalácsról írtam egy kisesszét. Az előző éjjel pedig ez a kettő – mint a filmben – egymásra úszott, és valóban előhívott egy elfelejtett képet. Ezek után csak ki kellett nagyítanom, és megkeresnem hozzá a templom történetéről szóló könyveket. Ennek rövid összefoglalását most Endes Miklós és Orbán Balázs alapján másolom ide.

A menasági templom Csík egyik legérdekesebb, várfallal övezett emléke. „A mai templom építési kora a XV. század második fele; a régi korból való a kicsiny sekrestye is csúcsívmetszetű boltozatával. A templom belseje szépséges freskóival egy régen letűnt kor poézisteljes és gazdag lelki életének emlékeit sugározza reánk... Diadalíve csúcsíves, a belső ív mezejében freskók vannak, apszis mennyezetének szép hálóboltozata van. A boltgyámkövek kehely idomúak, s mind más formájúak és díszítésűek. A hajó megnyújtott, barokkos átdolgozást kapott, lapos mennyezettel és barokk kórossal, a déli oldalon oldalhajó épült, s ennek a diadalív mellett egy kis keskeny szegélyes, csúcsíves oldalnyílása van a hajó felé s alsó fele elfalazva. Orbán Balázs szerint a freskók a következőket ábrázolják: közvetlen az oltár feletti kockában a nap és hold, ezentúl a négy próféta, négy evangélista s a következő szentképek: Mária Magdolna, Szent Borbála, Szent Katalin, Szent Ilona, Szent Margit, Szent Anna, Szent Klára.” (Ezekből a freskókból mára már alig látszik valami.)

Az ablakot nézve először természetesen a kereszt jutott eszembe. Az itt látható kép kapcsán csak annyit, hogy az egyenlő szárú görög keresztnek egy ritka változatát mutatja ez az ablak, ahol is a négy egyenlő ág alján vagy kör, vagy lóhere található. (Ha valaki azt mondja, hogy ilyen látható a Szent Koronán is, alighanem jól emlékszik rá.) De ez az ablak engem legalább úgy emlékeztet egy lyukas, kerek fonott kalácsra, mint egy keresztre. A fonott kalács immár hét évszázada a magyar parasztkonyha legrangosabb ünnepi tésztaétele, amelyet csak a legnagyobb ünnepeken, karácsonkor, húsvétkor és lakodalmakon sütöttek. Ez a külső kép egyik lehetséges olvasata, de a bentire is gondoljunk. Előszörban arra, hogy középkori templomaink mind keletelve voltak. Így könnyű elképzelni, hogy a felkelő nap mindig itt világított be. Hisz tudjuk, hogy a mai sekrestye, amelynek oromfalában látható ez a kis kerek ablak, a régi, XI. vagy XII. századi templom „szerény” apszisához tartozott. Ezért érzésem szerint annak idején is örömet sugárzó jel volt (számomra ma is az): az ég rózsája, amely mindig nyílt, de sohasem virágzott.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló
